

LAPSI-VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

10.4.2025
Tanja Rätty,
erikoissuunnittelija
Jyväskylän kaupunki

Edistää:

Lasten ja nuorten
hyvinvointi

Lapsen
oikeuksien
toteutuminen

ROHKEUTTA OPPIA YHDESSÄ

**Vakuuttaa
kerrasta toiseen:**

- Asianosaisten kuuleminen
- Monialainen tarkastelu
- Mahdollisimman hyviä päätöksiä

OTE KOMMENTTIPUHEENVUOROSTA:

MUISTAN KUN AIKOINAAN LÄHDIMME TEKEMÄÄN ENSIMMÄISTÄ LAAJEMPAA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTIA JYVÄSKYLÄSSÄ: VUOSI OLI 2017 JA AIHEENA AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN MAKSUHELPOUSTEN TARVE PIENITULOISILLE PERHEILLE.

- Ei sovi ajatella, etteikö lapsivaikutuksia olisi jo ennen tätäkin viranhaltijavalmistelussa huomioitu ja mietitty lapsen etua ja hyvinvointia.
- Tilanteessa laajaan lapsivaikutusten arviointiin päätyminen antoi aikaa pysähtyä ja toi mukaan vahvasti myös lapsenoikeusperustaisen ajattelun tärkeyden.
- Näimme tämän ensimmäisen tällä tavoin toteutetun lapsivaikutusten arvioinnin myös oppimismahdollisuutena, sillä siihen aikaan LAVASTA puhuttiin jo paljon, mutta esimerkkejä sen toteuttamiseen käytännössä oli hyvin vähän.
- Tarvittiin uskallusta ja rohkeutta ottaa vastaan tämä oppi.
- Kokemus oli positiivinen, sillä oli vaikutusta päätöksentekoon.
- Organisaatiossamme on tänä päivänä jo mukavasti kokemusta ja ymmärrystä siitä, että on tärkeää pysähtyä joskus tarkastelemaan asioita pelkästään lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä lapsen oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.

OTE KOMMENTTIPUHEENVUOROSTA

HALUAN NOSTAA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINNIN PROSESSEISTA KOLME HUOMIOTANI, JOTKA VAKUUTTAVAT MINUT NIIDEN TEKEMISESTÄ YHÄ AINA UUDELLEEN:

- 1. Välillä kinkkinenkin asia on asianosaisten kuuleminen, mutta se on osoittautunut yhdeksi mielenkiintoisimmaksi uusien näkökulmien tuojaksi.**
 - Paljon on tietoa jo valmiiksi kerättynä, mutta usein on tärkeää saada näkemystä juuri niiltä, jotka kehitettävällä alueella asuvat tai ovat juuri kehittämisen kohteena olevien palveluiden käyttäjiä.
 - Eniten harjoittelua ja kokemusta me tarvitsemme selvästi vielä aivan pienten lasten tai jollain tavalla ilmaisussaan rajoitteisten lasten ja nuorten omien kokemusten mukaan ottamiseksi. Tahtotilaa mielestäni tähän on eli siitä asia ei jää kiinni.
- 2. Toinen merkittävä asia on asioiden monialainen tarkastelu.**
 - Ei sekään ole uutta, mutta kun on rakenne ja malli niin tekeminen on tavoitteellisempaa ja suunnitellumpaa.
 - On syy pysähtyä tunnistamaan juuri oikeat asiantuntijat jakamaan tietoa ja kokemusta päätettävän asian suhteen.
- 3. Kolmantena haluan nostaa kokemukseni siitä, että päätöksentekijät oikeasti arvostavat ja hyödyntävät lapsivaikutusten arvioinnissa tuotettua tietoa.**
 - Olen saanut useamman kerran hyvää palautetta siitä, että tuotettu tietopaketti auttaa ymmärtämään päätöksenteossa olevaa asiaa laajemmin, jotta syntyvä päätös on mahdollisimman hyvä.
 - Olen seurannut jokaisen laajemman lapsivaikutusten arvioinnin ympärillä käydyn keskustelun Jyväskylän kaupunginvaltuustossa ja perustan kokemustani myös siihen.
 - Arviointien tulee olla päätöksenteon näkökulmasta oikea-aikaisia ja niiden suhteen on hyvä tehdä seuranta myös päätöksenteon jälkeen.

OTE KOMMENTTIPUHEENVUOROSTA:

KIITOS MAHDOLLISUUDESTA KOMMENTOIDA TÄTÄ LAPSIASIAVALTUUTETUN TÄNÄÄN JULKAISTAVAA KANNANOTTOA.

- Kannanotto löytää ajankohtaisen kehittämiskohteen, jossa kunnilla ja hyvinvointialueilla on tulevaisuudessa luonnollinen yhteistyön paikka.
- Tietoa lapsista ja nuorista sekä heidän hyvinvoinnistaan syntyy paljon ja sitä tuotetaan paljon.
- Tärkeänä pidetään numeroiden lisäksi myös lasten ja nuorten kokemustiedon tuottamista.
- Tiedon tuottamisessa vastuuta on niin kunnilla kuin hyvinvointialueilla.
- Haluamme varmasti yhdessä löytää keinot sille, että vaikka olemme eri organisaatioissa, hyödynnämme tietoa niin toisiltamme kuin yhdessä. Tai keräämme sellaista tietoa, jota vielä ei ole tuotettu.
- Yhteisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin eteen tulee tehdä työtä yhdessä, uskalletaan ja ollaan rohkeita tälläkin kertaa. Yhdessä.